

Billeder inden i billeder...

Malene Nors Tardrups afbildninger

Af Marie Bruun Yde

Malene Nors Tardrup afidentificerer steder. I krydsfeltet mellem dokumentation, æstetik og turisme registrerer hendes fotografier med konceptuel skarphed spændingen mellem det fremmede og velkendte i forskellige indendørs og udendørs miljøer. Modsat at definere offentlige og private rums indhold griber hendes værker den foranderlighed og formbarhed, alle steder rummer. For under det identificerbare, genkendelige og begrebsliggjorte i vores omgivelser vokser en skov af ubestemmeligt, hjemløst, frasorteret materiale, som ikke hører til i de historier og ting, vi udtrykker os selv igennem.

På sine mellemøstlige rejser undersøger Malene Nors Tardrup ofte stærkt politiserede kontekster, som kortlægges med en orientering mod de mekanismer, der ligger bag den sædvanlige repræsentation af stedet. Interessen er ikke så meget rettet mod det aktuelle politiske indhold som mod de forskellige situationers og historiers generelle tilblivelse som kulturelle processer. Således spørger billederne til, hvorvidt måden, vi producerer os selv og omverdenen på – i form af gestaltningen af de fysiske omgivelser og (gen)fortællingen af historier om vores ophav og kultur – blænder os for andre historier end vores egne eller bidrager til at holde muligheden for noget nyt åben? Fungerer selvkonstruktionen konsoliderende eller konverterende?

I sit afgangsprøveprojekt, *100 Ways to Relate to History* (2011), kredser Malene Nors Tardrup om myten som betydningsbærer og identifikationspunkt. Myten om Masada lyder, at jøder tilbageerobrede klippen fra romerne i det 0. århundrede. Da romerne generobrede klippen, begik jøderne, for at undgå at overgive sig, kollektivt selvmord på plateauet. Myten kan ikke undgå at fremkalde billedet af de befæstede og ekstremt synlige illegale jødiske bosættelser på Palæstinas bjergtoppe. Tardrup de- og rekonstruerer myten og placerer den i København med fotografier fra Masadaplateauet (*Adamas*); en kopi af muren omkring plateauet med gengivelse af den sorte linje, der angiver grænsen mellem den originale mur og genopbygningen af den (*Mise en Abyme*); en tilsvarende linje, men nu på Nikolaj Kirke, hvor værket udstilles (*Illusory Areas*); formelle messingskilte indgraveret med kunstnerens navn og titel på 10 FLUXUS-koncerter/stykker, som blev opført i Nikolaj Kirken i 1962 (*Events*), en liste over 100 tilgange og begreber relateret til historisering (*100 Ways to Relate to History*) samt en underfundig værkbeskrivelse (*The Complete Guide*). Fotografierne ser

tilsyneladende tilfældigt og trivielt turistagtige ud, men fremstår alligevel for underlige, slørede, nærgående og off the beaten track til at være postkort. Kopien af muren benytter sig, som titlen siger, af mise en abyme-figuren, indfældningen af flere billeder i hinanden eller spejlstrukturen, som gentager sig selv i det uendelige indad som udad – en genkommende figur i Malene Nors Tardrups værker. Den udstillede mur rekonstruerer muren på billedet, som rekonstruerer den oprindelige mur. Linjen på Nikolaj Kirke henviser til historiske genopbygninger af kirken, men er fiktiv. Skiltene leger med hvornår en event går fra at være en hændelse til at indskrive sig i kategorien af vigtige historiske begivenheder . Og endelig eskalerer den leksikalske liste over historiske retninger ud i seriøse teorier om historie-, modhistorie- og alternativ historieskrivning, dog i den useriøse, parodierende ugebladsagtige ramme af ”100 måder at relatere til historien på”, som også indrammer og relativiserer det samlede værk. Omkring alle værkerne, har Tardrup skabt en lille guidebog; en subtil værkbeskrivelse, hvor hovedteksten afspejles i fodnoterne, og hvor den sekundære tekst tilsammen udgør mere end den primære tekst (The Complete Guide).

Når en historisk begivenhed ophæves til legende, spiller selektionen en kreativ rolle og kan blive til en næsten fiktiv proces, som rejser sig over virkeligheden, nogle gange i en sådan grad, at fiktionen end ikke søges tilsløret. Den kollektive fortælling eller konsensus kan ligefrem styrkes af den fælles accept af en konstrueret skinhistorie, som opretholder magten. I en artikel om WikiLeaks beskriver den slovenske filosof Slavoj Žižek, hvordan afsløringen af ubehagelige sandheder ikke nødvendigvis er nogen overraskelse, men at derimod selve offentliggørelsen af dem er anledning til den egentlige forstyrrelse: Når vi ikke længere kan foregive at være uvidende. Drengen i H.C. Andersens ”Kejserens nye klæder”, der råber op om kejserens nøgenhed og bryder tabuet, blotlægger Malene Nors Tardrup noget, vi allerede godt ved, men oplysningen tager form som en symbolsk akt. Kunsten kan tematisere mekanismen poetisk uden blot at transportere fakta.

Hvordan folk konstruerer sig selv via gestaltningen af omverdenen og besjæler omgivelserne med personlighed, kan læses i steder og objekter, der i Malene Nors Tardrups billeder synes ladet med identitet. Kæderne af betydningsbærere risikerer at fryse fast som tegn, hvor myten, stedet, muren kun står for noget bestemt. Objekterne, reproduktionerne og genfortællingerne kan altså blive totalitære. Omvendt forskyder kopierne sig altid og kan også tilbyde en flugtvej fra det totalitære.

Den bundløse mise en abyme-figur går igen i værkerne *Global Lokalt #1* (2011) og *Ægte Tæppe Fortælling* (2010). Det stedsspecifikke værk *Global Lokalt #1* blev udstillet i det kunstnerdrevne københavnske NLHspaces vindue og viste et billede af netop udstillingsstedets vindue. Bag dette kunne man, gennem et hul i billedet, se et billede af udsigten til den anden side af gaden. At gengivelsen af vinduet, hvori en bil spejler sig, er hentet fra Krak og den spejlvendte udsigt fra Google Maps tilføjer værket en ekstra dimension af virtuel virkelighed, som ligeledes spiller på overlappningen mellem det reelle og imaginære. På samme måde forestiller *Ægte Tæppe Fortælling* en serie fotografiske persiske tæpper, som hver især er sammensat af 10.000 mikrofotografier taget på en rejse i Iran. Mise en abyme-figuren går igen som billedet inden i billedet, og fungerer også her som en illustration af, hvordan små fortællinger former større mønstre, idet de peger på forbindelsen mellem mikro og makro, det lokale og globale, det singulære og universelle, det særlige og almene.

Også værket *På Den Anden Side* (2010) viser – indikeret af titlen – to kontrastive billeder taget over for hinanden. Det ene forestiller konstruktionen af en moske, det andet zoomer ind på et billede i billedet, som viser en vestlig designlivsstilsreklame. *Replacement Migration* (2009) bruger kiasmen, krydsfiguren, til at forbinde migranter, der er flyttet fra Vesten til Mellemøsten og omvendt, portrætteret i billedpar, der viser personerne i deres privatrum sidestillet med billeder af deres mest yndede offentlige rum. I værket *Tuh Azzip* (2009) agerer kameraet selv spejl og vendes mod Egyptens pyramider fra den kommercielle vestlige kulisser. Som Babushkadukker indlejres og indskydes steder og figurer i hinanden og leger i under-værkerne med tegnenes betydning, destabiliserer og forvirrer begreberne.

Hvordan kan man præsentere, genfortælle, udstille sig selv eller noget? Med dette spørgsmål må Malene Nors Tardrup også drage sin egen fotografiske praksis som dokumentation af virkeligheden i tvivl. Mellem billederne, rammerne, historierne sker der noget: Også værkerne fortolker, fordrejer, forvansker og forfiner den realitet, der gengives. Spejlingerne og sidestillingerne belyser dermed kunstens afstand til virkeligheden. Kunsten når aldrig virkeligheden, idet den som en ramme inden i en ramme hele tiden refererer til sig selv. Men denne paradoksale præmis gør den samtidig i stand til at illuminere altings forholdsmæssighed og omskiftelighed; at det er det samme og alligevel ikke. Ligesom de steder, der afbildes, danner fotografierne et display uden fast indhold, hvorpå forskellige historier kan fremvises og fortælles. Stedet, fortællingen, kunsten er noget vi gør, gengør, omgør.